

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

13 december 2004

ONTWERP VAN DECREET

houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2005

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij
en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door mevrouw Tinne Rombouts en de heer Karlos Callens**

**(Hoofdstuk V – Financiën (artikel 12);
Hoofdstuk VII – Landbouw;
Hoofdstuk XII – Waterzuivering;
Hoofdstuk XIIbis – Reorganisatie Watersector (nieuw))**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert.

Vaste leden:

de heren Jean Geraerts, Pieter Huybrechts, Stefaan Sintobin, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Frans Wymeersch; mevrouw Hilde Crevits, de heer Erik Matthijs, de dames Tinne Rombouts, Joke Schauvliege; mevrouw Stern Demeulenaere, de heren Patrick Lachaert, Paul Wille; de heren Jos Bex, Bart Martens, André Van Nieuwkerke.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heren Felix Strackx, Wim Van Dijck, mevrouw Gerda Van Steenberge, de heer John Vrancken; de heer Jos De Meyer, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Frans Peeters, Jan Verfaillie; de heren Karlos Callens, Jean-Marie Dedecker, mevrouw Dominique Guns; de heren Herman Lauwers, Jacky Maes, Ludo Sannen.

Toegevoegde leden:

de heer Rudi Daems;
de heer Mark Demesmaeker.

*Zie:***124 (2004-2005)**

- Nr. 1: Ontwerp van decreet + Addendum
- Nr. 2: Verslag van het Rekenhof
- Nrs. 3 tot 6: Amendementen
- Nr. 7: In eerste lezing door de Commissie aangenomen artikelen
- Nr. 8: Verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
- Nr. 9: Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
- Nr. 10: Verslag namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
- Nr. 11: Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
- Nr. 12: Verslag namens de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie

INHOUD

	Blz.
A. DEEL LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID:	
Hoofdstuk VII – Landbouw.....	4
I. TOELICHTING DOOR DE MINISTER-PRESIDENT.....	4
II. BESPREKING	5
III. STEMMING.....	5
B. DEEL LEEFMILIEU EN NATUUR: Hoofdstuk V – Financiën (artikel 12), Hoofdstuk XII – Waterzuivering en Hoofdstuk XIIbis – Reorganisatie Watersector (nieuw)	5
I. TOELICHTING DOOR DE MINISTER.....	5
II. BESPREKING	5
II.1. Hoofdstuk V – Financiën (artikel 12)	5
II.2. Hoofdstuk XII – Waterzuivering	6
II.3. Hoofdstuk XIIbis – Reorganisatie Watersector (nieuw).....	6
II.3.1. Toelichting door de indieners van het amendement.....	6
II.3.2. Algemene bespreking van het amendement	7
II.3.3. Bespreking van de subamendementen en stemming	20
III. TWEEDE LEZING EN EINDSTEMMING.....	25

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed besprak op 25 november, 2 en 9 december 2004 de haar toegewezen hoofdstukken VII – Landbouw en XII – Waterzuivering van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2005. Een nieuw hoofdstuk XIIbis – Reorganisatie Watersector werd bij amendement in de commissie toegevoegd (hoofdstuk XIII na her Nummering).

Het hoofdstuk XII – Waterzuivering en het nieuwe hoofdstuk XIIbis – Reorganisatie Watersector werden in tweede lezing aangenomen op 13 december 2004.

De commissie besprak het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting samen met de uitgavenbegroting 2005. Daarover wordt afzonderlijk verslag uitgebracht in *Parl. St.* VI. Parl. 2004-05, nr. 15/7-F.

A. DEEL LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID: Hoofdstuk VII – Landbouw

Het hoofdstuk VII Landbouw werd op 23 november 2004 besproken in de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid. De subcommissie bracht hierover op 2 december 2004 verslag uit aan de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed. Het verslag van de bespreking in de subcommissie wordt in dit verslag opgenomen.

I. TOELICHTING DOOR DE MINISTER-PRESIDENT

De heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, geeft in de subcommissie toelichting bij het hoofdstuk VII – Landbouw.

Artikel 54 heeft betrekking op het Landbouwinformatienetwerk. De bedoeling is dat de ontvangen inkomsten terechtkomen in een Fonds voor Landbouwinformatienetwerk dat via de bepalingen in het programmadecreet wordt opgericht. Deze kredieten kunnen dan rechtstreeks worden gebruikt voor investeringen in het Landbouwinformatienetwerk.

Artikel 55 van het programmadecreet handelt over het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF). Een nieuw element voor het VLIF is de verruiming van het werkingsgebied doordat voortaan ook de primaire verwerking van land- en tuinbouwproducten en de dienstverlening rond de landbouw via investeringssteun kan worden versterkt. Dit was nodig omdat sinds 2003 bij de herziening van het economisch ondersteunings- en expansiebeleid de juridische grondslag om de bedrijven actief in de agrovoedingssector en de agrotoeleveringssector nog te ondersteunen was weggevallen (decreet van 31 januari 2003 betreffende het economisch ondersteuningsbeleid). Via een bepaling die wordt ingeschreven in het programmadecreet wordt hieraan verholpen.

Minister Leterme verwijst naar de beleidsnota Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid 2004-2009 waarin samenwerking en integratie één van de vier krachtlijnen is (*Parl. St.* VI. Parl. 2004-05, nr. 105/1). Door de verruiming van het werkingsgebied is meer samenwerking binnen de bedrijfskolom van de land- en tuinbouw mogelijk. Bovendien kan hierdoor ook opnieuw Europese steun voor de agro-voedingssector in de wacht worden gesleept. Uiteraard mag de verruiming niet betekenen dat dit ten koste gaat van de huidige budgettaire ruimte voor de ondersteuning van de land- en tuinbouwsector. Hiertoe zullen de nodige garanties worden ingebouwd.

Artikel 56 handelt over het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM). Ingevolge de wijziging van artikel 3, §3, van het decreet van 20 december 1996 over de VLAM door artikel 16 van het decreet van 6 juli 2001 moet elk bijdragebesluit door de decreetgever in het jaar volgend op dat van de bekendmaking worden bekrachtigd. Er zijn besluiten genomen in 2004

specifiek met betrekking tot de wijziging van de bijdragen in de sectoren groenten en fruit, pluimvee, eieren en kleinvee. Er wordt nu een bepaling opgenomen ter bekrachtiging van die besluiten.

II. BESPREKING

De heer Frans Wymeersch stelt bij de bespreking in de subcommissie dat hij niet gekant is tegen een ondersteuning van de verwerkende nijverheid via het VLIF. De producent aan de basis mag echter niet de gevangene worden van de verwerkende nijverheid. De landbouwproducent zou te allen tijde de garantie moeten krijgen dat hij door de verwerkende nijverheid op een eerlijke manier wordt benaderd en dat hij een eerlijke prijs krijgt.

Ook *de heer Jef Tavernier* vraagt garanties dat de basistaak van het VLIF niet onder de verruiming van de taken zal lijden.

Mevrouw Tinne Rombouts vertrouwt erop dat de gelden voor de primaire sector worden gevrijwaard en effectief naar de landbouwsector gaan, ook in de toekomst. In die zin vindt het lid het logisch dat de middelen voor het VLIF in de uitgavenbegroting stijgen.

De minister-president verwijst naar zijn toelichting. Het is een terechte zorg dat de steun aan de verwerkende nijverheid niet ten koste mag gaan van de bedrijven in de primaire sector. De verruiming van de taken mag niet ten koste gaan van de kernopdracht van het VLIF. Hierover zal worden gewaakt. Het is ook de verantwoordelijkheid van de commissieleden om de beleidsverantwoordelijken op dat vlak te controleren.

Het programmadecreet werd samen behandeld met de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2005. Voor de vragen en opmerkingen van de leden over de uitgavenbegroting wordt verwezen naar het verslag van de begrotingsbespreking.

III. STEMMING

Nadat op 2 december 2004 verslag werd uitgebracht van de bespreking in de subcommissie wordt het hoofdstuk VII – Landbouw samen met

het deel landbouw van de uitgavenbegroting 2005 ter stemming gelegd in de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed.

Het hoofdstuk VII Landbouw, met de artikelen 54 tot 56, wordt aangenomen met 14 stemmen.

B. DEEL LEEFMILIEU EN NATUUR: Hoofdstuk V – Financiën (artikel 12), Hoofdstuk XII – Waterzuivering en Hoofdstuk XIIbis – Reorganisatie Watersector (nieuw)

I. TOELICHTING DOOR DE MINISTER

De heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, verwijst naar de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet.

Artikel 12 in het hoofdstuk V – Financiën wijzigt artikel 90 van het Bosdecreet van 13 juni 1990. Door deze wijziging is niet langer een decretale machtiging nodig voor de vervreemding van onroerende goederen die onder het Bosdecreet vallen en tot het Vlaamse Gewest behoren.

Artikel 64 in hoofdstuk XII – Waterzuivering voegt een nieuw lid toe aan artikel 43 van het decreet van 18 december 1992 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting van 1993, artikel dat sindsdien herhaaldelijk werd gewijzigd. De waterzuiveringsinfrastructuur van de nv Aquafin wordt vrijgesteld van vaste en variabele retributie om onnodige geldstromen en bijkomende kosten te vermijden.

II. BESPREKING

II.1. Hoofdstuk V – Financiën (artikel 12)

Bij de bespreking van de uitgavenbegroting 2005 in de commissie werd een discussie gewijd aan de daling van de kredieten voor het aankoopbeleid inzake bos en natuur (*Parl. St.* VI. Parl. 2004-05, nr. 15/7-F). In die context stelt *de heer Rudi Daems* vragen bij de schrapping van de decretale machtiging voor de verkoop van bos- en natuur-

patrimonium. Waarom wordt deze machtiging nu plots geschrapt? Is het omdat bepaalde ondernemingen stukken van het patrimonium van bos en groen of natuur willen aankopen, bijvoorbeeld om aan uitbreiding van ontginning te doen? Het lid hoopt dat de regering geen uitverkoop wil houden van het spaarzaam opgebouwde natuurpatrimonium.

De heer Bart Martens meent dat de decretale machtiging nodig voor verkoop van natuur en bos in eigendom van het Vlaamse Gewest misschien een voorbeeld was van een te strenge voorwaarde. In de praktijk kon die machtiging wel altijd worden verkregen, bijvoorbeeld via het programmadecreet, maar ook dat is niet altijd de meest elegante oplossing. Het lid hoopt echter dat het wegvallen van de decretale machtiging niet wordt gevolgd door een delegatie aan de minister van Leefmilieu van de bevoegdheid voor het verkopen van natuurpatrimonium. Het moet een taak en verantwoordelijkheid blijven voor de voltallige Vlaamse Regering.

De minister antwoordt dat het niet de bedoeling is dat de minister van Leefmilieu alleen gemachtigd zou zijn om bossen te verkopen: de Vlaamse Regering moet beslissen. Wel is het soms nodig om bossen te verkopen – bijvoorbeeld in het kader van ruiloperaties met een provinciale stichting of een natuurvereniging – om tot een efficiënter bosbeheer te komen. Op dat moment is het niet wenselijk dat er via een ad hoc decreet zou moeten worden gewerkt. Vanzelfsprekend behoudt het parlement zijn controle-instrumenten ten aanzien van het optreden van de regering.

Het artikel 12 wordt aangenomen met 9 stemmen bij 5 onthoudingen.

II.2. Hoofdstuk XII – Waterzuivering

Artikel 64 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 5 onthoudingen.

Amendement nr. 6 van de heren Patrick Lachaert, Erik Matthijs, Bart Martens en Jos Bex strekt ertoe een nieuw artikel 64bis in te voegen dat wijzigingen aanbrengt in het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens (*Parl. St. Vl. Parl. 2004-05, nr. 124/6*). Daardoor wordt de Vlaamse Regering ertoe gemachtigd toelagen toe te kennen aan het Ant-

werps Havenbedrijf voor de instandhouding, het onderhoud en de exploitatie van de kanaaldokken en zwaaikommen, met uitzondering van het verwerken van de baggerspecie.

De Europese Commissie is volgens de indieners tot de conclusie gekomen dat de overheidscompensatie voor de aanleg, het onderhoud en de exploitatie van de maritieme toegangswegen binnen de haven van Antwerpen beperkt blijft tot de werkelijke kosten en dus geen voordeel meebrengt wat haar commerciële activiteiten betreft. Bijgevolg houdt deze overheidsfinanciering geen elementen van staatsteun in en kan ze worden toegekend.

Het amendement nr. 6 wordt aangenomen met 9 stemmen bij 5 onthoudingen.

In de tekst aangenomen door de commissie wordt het nieuwe artikel 64bis hernoemd in artikel 65.

Het hoofdstuk XII – Waterzuivering wordt aangenomen met 9 stemmen bij 5 onthoudingen.

II.3. Hoofdstuk XIIbis – Reorganisatie watersector (nieuw)

Amendement nr. 2 van de heren Erik Matthijs, Patrick Lachaert en Bart Martens en mevrouw Hilde Crevits en de heer Mark Demesmaecker strekt ertoe een nieuw hoofdstuk XIIbis – Reorganisatie Watersector in te voegen (*Parl. St. Vl. Parl. 2004-05, nr. 124/4*). Het hoofdstuk bestaat uit vijf afdelingen en 22 nieuwe artikelen (artikelen 64bis tot 64vicies ter).

II.3.1. Toelichting door de indieners van het amendement

De heer Erik Matthijs geeft in de commissie een algemene toelichting bij het amendement. De doelstelling van de indieners is het realiseren van de integrale aanpak van de waterketen door de invoering van een saneringsplicht voor de drinkwatermaatschappijen. De drinkwatermaatschappijen zullen decretaal verantwoordelijk worden gesteld voor het saneren van het afvalwater. Daarnaast wordt werk gemaakt van de eenmaking van de drinkwaterfactuur en de afvalwater-

heffing, zoals bepaald in het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending (Drinkwaterdecreet). De eenmaking van de waterfactuur moet invulling geven aan het principe ‘de vervuiler betaalt’, overeenkomstig de richtlijn stedelijk afvalwater, en dit ook zichtbaar maken. De eenmaking laat ook toe het dienstverleningsaspect te benadrukken en koppelt voor de meeste gebruikers zonder tijdsinterval de facturatie van de kost voor het verbruikte water aan de kosten voor de sanering ervan. Tot slot moet ook de economische toezichthouder vorm en inhoud worden gegeven.

Het nieuwe hoofdstuk bevat vijf afdelingen die telkens wijzigingen van decreten of besluiten omvatten. Afdeling I bevat wijzigingen aan de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging. Afdeling II bevat wijzigingen aan het decreet van 24 januari 1985 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer. Afdeling III heft het besluit van de Vlaamse Regering van 10 februari 1993 tot uitvoering van artikel 35octies, §5, van de wet op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging op. Afdeling IV betreft wijzigingen aan het decreet van 5 april 1995 houdende de algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Afdeling V is volgens de heer Matthijs inhoudelijk de belangrijkste en bevat wijzigingen aan het Drinkwaterdecreet. Door deze wijzigingen worden de drinkwatermaatschappijen verantwoordelijk voor de sanering van het drinkwater dat zij leveren aan de afnemers. Het Vlaamse Gewest en de gemeenten bewaren hun specifieke bevoegdheden voor respectievelijk het bovengemeentelijke en het gemeentelijke vlak. De uitvoering van de gemeentelijke saneringsverplichting wordt vastgelegd in een overeenkomst die de waterdistributiematschappijen afsluiten met de gemeente, gemeentebedrijf, intergemeentelijk samenwerkingsverband of intercommunale. De gemeente behoudt dus een volledige keuzevrijheid in de wijze waarop ze haar rioleringsopdracht invult.

De bovengemeentelijke saneringsverplichting wordt vastgelegd in een overeenkomst tussen de exploitant en de instantie die door de Vlaamse Regering belast is met de afvalwatersanering. Momenteel is dit de nv Aquafin.

Op gemeentelijk vlak zal de prijs en de prijsformule mede bepaald worden in functie van de akkoorden die de exploitanten, met name de waterleidingsmaatschappijen, afsluiten met de lokale overheden. Op bovengemeentelijk vlak wordt de saneringskostprijs mede bepaald aan de hand van de facturen gevalideerd door de economische regulator, zijnde de Vlaamse Milieumaatschappij.

Dit zijn volgens de heer Matthijs de voornaamste wijzigingen die in het amendement zijn opgenomen. De nieuwe vooropgestelde structuur en de eengemaakte drinkwaterfactuur zullen sterk bijdragen aan de invulling van de Europese richtlijnen waaraan Vlaanderen moet voldoen, meer bepaald de kaderrichtlijn water en de richtlijn stedelijk afvalwater. De voorgestelde constructie biedt ook een oplossing voor het btw-probleem. Sinds 2001 kost de btw-voet van 21 percent jaarlijks 50 miljoen euro extra aan Aquafin. Er is nog een geschil hangende inzake de btw sinds 1996. Dit probleem sleept dus al jaren aan en de meerderheidsfracties willen nu samen met de Vlaamse Regering een oplossing bieden.

II.3.2. Algemene bespreking van het amendement

Procedure

Bij brief van 8 december 2004 aan de parlementsvoorzitter vroeg de heer Filip Dewinter, fractievoorzitter van het Vlaams Belang, de toepassing van artikel 58 van het Reglement. Dat artikel stelt dat “als in een ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting bepalingen voorkomen die geen rechtstreeks verband houden met de betrokken begroting, dan worden die uit het ontwerp van decreet gelicht en kan de regering ze tot een afzonderlijk ontwerp van decreet omwerken.”.

In een aanvullend schrijven aan de parlementsvoorzitter van 9 december 2004 vroegen de heer Rob Verreycken en mevrouw Marleen Van den Eynde uitstel van de eindstemming in de commissie tot het advies van de MiNa-Raad (Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen) beschikbaar is.

In de commissievergadering van 9 december 2004 vraagt *de heer Rob Verreycken* de toepassing van artikel 58 van het Reglement. Het lid meent dat het programmadecreet door de indieners van het amendement wordt misbruikt om bepaalde parlementaire procedures te omzeilen en zo belangrijke wijzigingen snel door te voeren. Het voorgestelde amendement heeft volgens het lid weinig te maken met de begroting maar brengt daarentegen een groot aantal wijzigingen aan de decreten over oppervlakte, grond- en drinkwater aan.

De heer Patrick Lachaert, commissievoorzitter, antwoordt dat de bepaling in artikel 58 over ontwerpen van programmadecreet handelt en tot de regering is gericht. Het amendement met de voorgestelde decreetswijzigingen wordt echter door volksvertegenwoordigers ingediend zodat de bepaling niet van toepassing is. Voorts zijn de bezwaren ook in de feiten niet terzake omdat de bij amendement voorgestelde reorganisatie van de watersector belangrijke financiële aspecten inhoudt. Er kan volgens de commissievoorzitter niet ontkend worden dat het btw-percentages op de Aquafin-factuur en de inning van de afvalwaterheffingen te maken hebben met de begroting.

In de vergadering van 13 december 2004 verwees het Uitgebreid Bureau naar het antwoord van parlementsvoorzitter Norbert De Batselier van 9 december 2004 waarin wordt bevestigd dat artikel 58 van het Reglement niet van toepassing is en waarin de stelling van de heer Filip Dewinter, met name dat er geen band zou zijn tussen het geciteerde amendement en de begroting, weerlegd wordt. Het advies van de MiNa-raad zal beschikbaar zijn voor de behandeling van het programmadecreet in plenaire vergadering. Het Uitgebreid Bureau beslist dat de stemming in de commissie Leefmilieu over het programmadecreet niet uitgesteld moet worden.

Algemene opmerkingen over de werkwijze

Mevrouw Marleen Van den Eynde is ontgoocheld over de werkwijze. De oppositie wordt geconfronteerd met een ingrijpend amendement bij het programmadecreet, dat een grondige herinrichting van de waterhuishouding inhoudt. Het lid veronderstelt dat het amendement de beleidsvisie van de minister van Leefmilieu weerspiegelt maar de gedrukte versie van de beleidsnota Leefmilieu, met de beleidsprioriteiten voor de periode 2004-

2009, is nog niet beschikbaar. De materie is nog niet rijp voor discussie. Eerst moet volgens het lid immers bepaald worden hoe men wil voldoen aan de kaderrichtlijn water, die stelt dat alle lidstaten tegen het einde van 2015 een goede watertoestand moeten bereiken.

Voorts is het belangrijk om het beleid van de voorbije jaren te evalueren, zodat kan beslist worden of de komende jaren dezelfde inspanningen worden voortgezet en of daarbij dezelfde technieken en instrumenten worden ingezet. De wijziging van een aantal decreten door middel van een programmadecreet brengt geen debat op gang over de wijze waarop er grotere vooruitgang kan geboekt worden bij het zuiveren van het afvalwater. Het amendement en de bijhorende subamendementen richten de afwikkeling van de waterhuishouding volledig opnieuw in, zonder een debat ten gronde. Ook in de vorige regeerperiode werd volgens het lid de waterhuishouding nooit grondig besproken. De spreker vraagt dan ook uitstel van de bespreking zodat eerst de beleidsnota Leefmilieu, de toekomst van Aquafin en de grondige herstructurering van de drinkwaterhuishouding kunnen besproken worden.

De heer Patrick Lachaert repliceert dat de voorgestelde reorganisatie een bewarende maatregel is om de nadelige financiële gevolgen van de huidige situatie voor het Vlaamse Gewest te beperken. De problemen zijn gekend en het is dus zeker geen nieuwe discussie.

Minister Kris Peeters bevestigt dat de beleidsnota is ingediend en nu snel kan worden besproken. De amendementen betreffen een aantal maatregelen die ervoor zorgen dat het Vlaamse Gewest kan voldoen aan de richtlijn stedelijk afvalwater. Als er niet snel gehandeld wordt, kan de Europese Commissie vanaf 2008 een aanzienlijke boete opleggen omdat de doelstellingen niet zijn gehaald. De regeling is een belangrijke eerste stap, maar er zullen nog bijkomende inspanningen geleverd moeten worden om de timing te halen.

Door het opzeggen van de beheersovereenkomst met de nv Aquafin in de vorige regeerperiode moeten ook vrij snel maatregelen genomen worden. Dat neemt niet weg dat verder over het beleid inzake waterzuivering en watervoorziening kan gediscuteerd worden. Het btw-verschil tussen 6 en 21 procent op de Aquafinfactuur kost Vlaan-

deren jaarlijks 50 miljoen euro. Daarom moet er snel een oplossing komen, niet alleen voor het btw-dossier maar ook voor de dynamiek in de werking van Aquafin en de andere actoren in het waterbeleid. Elke dag dat er geen doortastende maatregelen genomen worden om te voldoen aan de richtlijn ‘stedelijk afvalbeleid’ kan het Vlaamse Gewest zuur opbreken.

Het verwondert *de heer Rob Verreycken* dat eerst belangrijke decreetswijzigingen zouden worden goedgekeurd, en pas dan het debat over het leefmilieubeleid wordt gevoerd. Het ingrijpende amendement gaat volgens het lid verder dan een bewarende maatregel en voert een belangrijke nieuwe belasting in voor alle Vlamingen. Het lid hekelt opnieuw het feit dat dit via het programmadecreet gebeurt. Er zijn adviezen van de SERV en de Raad van State beschikbaar waaruit blijkt dat ze op 26 november 2004 door de Vlaamse Regering om advies zijn verzocht over een ontwerp van amendement met dezelfde strekking. Daaruit blijkt dat het om teksten van de regering gaat en niet van het parlement. In de pers wordt ook bericht dat het om een ontwerp van decreet en een maatregel van de minister gaat. *De heer Frans Wymeersch* sluit zich hierbij aan. Het lid stelt voor het amendement om te vormen tot een voorstel van decreet dat bij hoogdringendheid wordt behandeld.

De voorzitter stelt dat de regering inderdaad de mogelijkheid heeft om advies te vragen over ontwerpen van decreet of amendementen daarop. Ook het parlement beschikt over die mogelijkheid voor voorstellen van decreet en amendement. De tekst van het amendement is ondertekend door parlementairen en is dus juridisch gezien geen ontwerp van decreet. De tekst van het advies van de Raad van State, dat ter informatie werd rondgedeeld, verandert niets aan het statuut van het amendement. De beschikbare adviezen worden ter kennis gebracht van de commissie omdat ze kunnen bijdragen tot de discussie, maar hebben verder geen juridische implicatie.

De heer Erik Matthijs stelt dat alle commissieleden het recht hebben om een amendement in te dienen op het programmadecreet, ook de leden van de oppositie kunnen dat doen. Er is verder een duidelijke band tussen de voorgestelde maatregel en de uitvoering van de begroting.

Ook *de heer Eric Van Rompuy* benadrukt dat parlementairen autonoom een amendement kunnen indienen. De SERV en de Raad van State hebben een advies uitgebracht over een ontwerp van amendement dat een regeringsbeslissing van 17 september 2004 uitvoert. Deze tekst diende als basis voor het amendement dat door parlementsliden van de meerderheid werd ingediend bij het programmadecreet. Het Vlaams Parlement beslist autonoom of het amendementen aanneemt of verwierpt. De vraag van het Vlaams Belang of een dergelijke ingrijpende hervorming past in een programmadecreet, kan een terechte vraag zijn. De meerderheid van de commissieleden meent echter dat het wel kan.

De heer Rob Verreycken stelt dat artikel 58 van het Reglement bedoeld is om het parlement te beschermen tegen pogingen van de regering om allerhande decreten te wijzigingen in een programmadecreet. Door de teksten van de regering over te nemen, vervullen de indieners van het amendement de functie van postbode van de regering. Het lid vermoedt dat niet alle indieners de details van de voorgestelde regeling kennen. De spreker betreurt dat al aan het begin van deze regeerperiode op deze manier wordt gewerkt.

De heren Erik Matthijs, Bart Martens en Patrick Lachaert laten opmerken dat parlementairen van alle meerderheidspartijen betrokken waren bij de totstandkoming van deze wijziging, die grotendeels gebaseerd is op het drinkwaterdecreet van 24 mei 2002. Reeds bij de totstandkoming van het regeerakkoord werd de reorganisatie van de watersector besproken met parlementairen van de meerderheid en werden de grote lijnen op papier gezet. De indieners van het amendement zijn dus wel degelijk op de hoogte van de inhoud ervan. *De heer Martens* vraagt verder of het Vlaams Belang ervoor ijvert dat het Vlaamse Gewest 21 percent btw betaalt op de factuur voor waterzuivering, terwijl Wallonië maar 6 percent betaalt.

De heer Rudi Daems kan zich wat betreft de procedure en werkwijze aansluiten bij een aantal opmerkingen die door het Vlaams Belang werden geformuleerd. Tijdens de behandeling van het programmadecreet wordt de commissie op korte termijn geconfronteerd met een amendement waarvan de tekst juridisch en technisch vrij ingewikkeld is. Vervolgens worden een aantal sub-

amendementen ingediend en besproken die de commissieleden nauwelijks hebben kunnen bekijken. Groen! had verwacht dat er een uitgebreider kader zou worden geschetst en dat duidelijk wordt gemaakt hoe de voorgestelde wijziging in het geheel past. Waar willen de meerderheid en de minister naartoe inzake het waterbeleid? De gegeven algemene toelichting is voor het lid ruim onvoldoende. De heer Daems zou graag meer in detail een aantal aspecten van de ingrijpende reorganisatie toegelicht zien en betreurt de werkwijze waarbij een dergelijke hervorming op het einde van een kalenderjaar door middel van een programmadecreet wordt geregeld. Het lid herinnert zich de zeer moeilijke discussie in 2001 over de vraag of het mogelijk zou zijn om de wijziging, die toeliet de rioolsubsidies aan gemeenten onder bepaalde voorwaarden op te trekken tot 100 procent, in het programmadecreet op te nemen. Uiteindelijk gebeurde de wijziging door middel van een afzonderlijk ontwerp van decreet houdende wijziging van de wet op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging. Het voorliggende amendement is heel wat ingrijpender. Het lid vraagt dan ook consequent te zijn en minstens te zorgen voor een aparte decretale regeling.

Opmerkingen en vragen over de inhoud

Mevrouw Marleen Van den Eynde vertrekt van een algemene analyse van de huidige organisatie van de watersector en de voorgestelde wijzigingen. Door deze wijziging zullen de drinkwatermaatschappijen in de zeer nabije toekomst, naast hun bestaande functie inzake de toevoer van drinkwater, eveneens een belangrijke rol gaan spelen in de afvoer van afvalwater. De drinkwatermaatschappijen zullen voortaan ook de kosten innen die verbonden zijn aan de zuivering van het afvalwater en de aanleg en het onderhoud van nieuwe riolen. Het positieve aspect hieraan is volgens het lid dat er voor de burger en voor de bedrijven voortaan één waterfactuur zal zijn. Momenteel is er nog een duidelijk gescheiden beleid voor drinkwater enerzijds en het zuiveren van afvalwater anderzijds. Het huidige drinkwaterlandschap is eigenlijk een lappendeken van intercommunes die elk hun eigen tarieven en winningen hebben. De inning van de kosten voor het ophalen van afvalwater en het zuiveren ervan door Aquafin, gebeurt momenteel nog via een heffing die door de Vlaams Milieumaatschappij wordt geheven.

De gemeenten van hun kant leggen rioleringen aan en onderhouden die. Ze verrekenen die kosten rechtstreeks aan de burger via heffingen, verhaalbelastingen of hun algemene middelen en krijgen deels vergoedingen van de Vlaamse overheid in de vorm van subsidies indien het gaat om prioritaire waterzuiveringinfrastructuur.

De afvalwaterzuivering is momenteel nog een proces in twee stappen: de ophaling door de gemeenten via de aanleg van riolen en het collecteren en zuiveren in waterzuiveringstations door Aquafin. De Vlaamse Regering wil hierin verandering brengen door een integratie van de winning en de verdeling van het drinkwater enerzijds en de zuivering van afvalwater anderzijds. Voor dat integrale waterbeleid zullen de drinkwatermaatschappijen, die nauwer moeten gaan samenwerken, verantwoordelijk worden.

Mevrouw Van den Eynde stelt verder vast, dat samen met de geografische hervorming van het drinkwaterlandschap van een lappendeken naar een meer provinciale omschrijving van de deelgebieden, de Vlaamse Regering de drinkwaterbedrijven nu ook nieuwe taken oplegt. Ze moeten instaan voor de inning van de zuiveringskosten van Aquafin. Vanaf 2005 zullen die kosten worden verrekend op de factuur van het drinkwater, uiteraard in verhouding tot het drinkwaterverbruik. Die kosten zijn gelijk over heel Vlaanderen en moeten de werking van Aquafin financieren. Op de kosten rust een btw van 6 procent en de bedrijven kunnen vanaf 2005 de bijdrage als kosten boeken.

Aan de drinkwaterfactuur voegt de Vlaamse Regering nog eens de kosten van de aanleg en het onderhoud van de gemeentelijke riolen toe. Omdat de gemeenten meestal het geld niet hebben voor de aanleg en het onderhoud van riolen, nemen steeds meer drinkwatermaatschappijen het beheer van het gemeentelijk riolenstelsel over. De extra kosten voor die gemeentelijke riolering mogen volgens de voorgestelde tekst echter niet meer bedragen dan anderhalf keer de Aquafinheffing. De meeste Vlaamse gemeenten voeren volgens het lid nu reeds onderhandelingen met de drinkwaterbedrijven om hun rioleringsstelsel bij de drinkwaterintercommunale in te brengen. Zij worden daarvoor vergoed met contanten en met aandelen. Gemeenten met een goed uitgebouwd rioleringsnet krijgen meer geld en aandelen dan de anderen.

Met het geld van de inwoners voor de rioolkosten gaan de drinkwaterbedrijven voortaan zelf nieuwe riolen aanleggen en onderhouden via een aparte vennootschap. De drinkwatermaatschappijen zullen ook subsidies aanvragen die de Vlaamse Regering heeft uitgetrokken voor de verdere uitbouw van het fijnmazige rioleringsnetwerk. Vlaanderen heeft op dat vlak nog een hele achterstand in te halen en haalt de normen van de Europese richtlijn inzake de zuivering van het afvalwater niet.

Vanaf 1 januari 2005 zouden gezinnen en bedrijven dus slechts één waterfactuur in de bus krijgen, in plaats van zowel het heffingsbiljet van de VMM als de factuur van de drinkwatermaatschappijen. Mevrouw Van den Eynde wil toch waarschuwen voor die ééngemaakte waterfactuur, omdat die vermoedelijk hoger zal liggen dan de som van de twee bestaande facturen. Het lid verwijst naar een uitspraak van minister Peeters die stelt dat het een transparante factuur wordt waarop de burger de prijs van het drinkwater, van de waterzuivering door het gewest en van de waterzuiveringinspanningen door de gemeente zal terugvinden. Om de Europese zuiveringsdoelstellingen te halen moet volgens de minister echter fors worden geïnvesteerd en zullen de zuiveringskosten stijgen, zodat de ook zuiveringsfactuur mee zal stijgen. Maar de Vlaamse Regering heeft er zich toe geëngageerd de impact van die prijsstijging te beperken voor de gezinnen. Wanneer blijkt dat de gefactureerde kosten voor het collecteren en zuiveren van afvalwater onaanvaardbaar veel hoger zouden liggen dan nu, zal het Vlaamse Gewest tot 2010 in een btw-neutrale bijdrage aan de nv Aquafin of de drinkwatermaatschappijen voorzien. Dat kan onder de vorm van dotaties en kapitaalsverhogingen. De minister stelde dat de formulering ‘onaanvaardbaar veel hoger’ hem de nodige armslag geeft om in te grijpen wanneer de waterprijs voor particulieren te nadrukkelijk stijgt.

Mevrouw Van den Eynde stelt de vraag wat voor de minister ‘onaanvaardbaar veel hoger’ is. Geeft de minister daarmee niet zelf aan dat een verhoging van de waterfactuur onvermijdelijk wordt? En hoe zal de opdracht van de economische toezichthouder er dan wel uitzien? Met welke componenten zal de toezichthouder moeten rekening houden?

Vlaams Belang vreest dat de hervorming van het drinkwaterlandschap voor de burger betekent dat hij voor zijn watergebruik een hogere rekening krijgt voorgeschoteld. Die kan het drievoudige bedragen van de huidige drinkwaterfactuur. In die nieuwe factuur worden ook de kosten verrekend voor de aanleg en het onderhoud van riolen en die kunnen per gemeente of drinkwatermaatschappij sterk verschillen. In vele gemeenten werden de kosten voor riolen uit de algemene begroting gehaald en niet individueel verrekend aan de burger of het bedrijf, zodat ze niet als afzonderlijke kosten werden aangevoeld. Daarom zal de eengemaakte factuur volgens mevrouw Van den Eynde voor veel burgers wel als een verdubbeling van de waterkosten overkomen en zal het ook om een aanzienlijk bedrag gaan, van 50 tot in sommige gevallen zelfs 100 euro of meer. Zullen alle drinkwatermaatschappijen overigens bij elke factuur een aparte bijlage voegen die de burger duidelijk maakt welke kosten voor elk van de drie pijlers wordt aangerekend?

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) gaat er volgens het lid van uit dat de factuur die gezinnen en bedrijven betalen voor waterzuivering zal moeten verviervoudigen. Deze forse verhoging is volgens de VVSG nodig om de bestaande zuiveringsinfrastructuur van de gewesten en de gemeenten te bekostigen. Hiermee geeft de vereniging ook zelf aan dat die verhoging er zal komen.

In Vlaanderen staat Aquafin in voor de grote gewestelijke waterzuiveringinfrastructuur. Het Vlaamse Gewest betaalt de facturen van Aquafin onder meer met de opbrengsten van de milieuheffingen. In 2002 was de opbrengst uit de milieuheffing 234 miljoen euro of omgerekend gemiddeld 39 euro per inwoner. Maar de overheid geeft nu per inwoner 63 euro uit aan Aquafin. Als alle zuiveringskosten van het Vlaamse Gewest aan de vervuiler worden doorgerekend, moet de milieuheffing volgens de VVSG dus verdubbelen, stelt mevrouw Van den Eynde. Maar naast de gewestelijke zuiveringsfactuur zijn er de kosten die gemeenten maken voor het onderhouden en herstellen van rioleringen. Jaarlijks is daarvoor de komende jaren telkens 400 miljoen euro nodig. Dat is het dubbele van wat steden en gemeenten nu investeren. Worden ook deze gemeentelijke riolerings- en zuiveringskosten doorgerekend naar

de gebruiker, dan moet de heffing nog eens met 65 euro stijgen, aldus de berekeningen van de VVSG. In totaal moet de bestaande milieuheffing voor waterzuivering dus verviervoudigen. Daarom roept het lid op tot een grondig debat over de manier waarop Vlaanderen de komende jaren zijn water wil zuiveren. De VVSG en het overlegplatform Vlario becijferden dat indien Vlaanderen wil voldoen aan de Europese zuiveringsnormen, het nog een forse inhaaloperatie zal moeten uitvoeren, waarvoor ongeveer 9 miljard euro nodig zou zijn.

Het wekt volgens mevrouw Van den Eynde dan ook geen verbazing dat de Unie van Zelfstandige Ondernemers (Unizo) reageerde door te stellen dat de kosten voor riolen en waterzuivering niet onverkort mogen worden doorgerekend aan de watergebruikers, de gezinnen en bedrijven dus. Particulieren en KMO's mogen niet opdraaien voor de afwatering van de openbare weg. Het geld daarvoor moet uit de algemene middelen komen van de Vlaamse overheid. Ook de riolen moeten volgens Unizo minstens gedeeltelijk met algemene middelen worden betaald. Volgens de Bond Beter Leefmilieu (BBL) kan de factuur in toom worden gehouden door het regen- en afvalwater maximaal te scheiden. De BBL steunt het voorstel van de VVSG voor een 'hemelwatertaks'. Wie zijn regenwater niet meer in de riool loost, zou geen of een lagere taks moeten betalen.

Volgens mevrouw Van den Eynde reageerde de minister reeds op de standpunten van VVSG, Unizo en de BBL en noemde hij de geciteerde verhogingen van de milieuheffing onrealistisch. Het zou immers betekenen dat massaal geïnvesteerd wordt in de bouw en het beheer van de waterzuiveringsinfrastructuur en de aannemers in de waterzuiveringssector kunnen een dergelijke hoge investeringsvraag niet aan. Dit werd in de pers dan weer ontkend door de Vlaamse Confederatie Bouw (VCB), die stelde dat de aannemers net kampen met een gebrek aan opdrachten, met faillissementen en het verlies van arbeidsplaatsen tot gevolg. De VCB herinnerde eraan dat de dotatie van het Vlaamse Gewest voor de grote (boven gemeentelijke) zuiveringsinfrastructuur de afgelopen jaren daalde. Bovendien blijft op dit ogenblik voor 160 miljoen euro aan projecten

geblokkeerd door het uitblijven van bestemmingswijzigingen en noodzakelijke aansluitende werken.

Indien de factuur voor de burger onaanvaardbaar hoog dreigt te worden, zou de minister ingrijpen. Het Vlaamse Gewest zou in dat geval tot 2010 een tussenkomst aan Aquafin of de drinkwatermaatschappijen geven, bijvoorbeeld onder de vorm van dotaties en kapitaalsverhogingen. Mag uit het bovenstaande dan worden afgeleid dat spectaculaire verhogingen voor na 2010 zijn?

Mevrouw Van den Eynde concludeert dat de drinkwaterbedrijven hoe dan ook de spil worden van het hele Vlaamse beleid voor de zuivering van het afvalwater en het onderhoud van de riolen. 'Aquafin2' zal aan de drinkwaterbedrijven moeten rapporteren en de gemeenten zullen een contract met de drinkwaterbedrijven moeten sluiten voor het onderhoud van de riolen en het doorrekenen van de kostprijs. Het is verder ook duidelijk dat in het nieuwe waterzuiveringsbeleid de gemeenten een grotere rol krijgen toebedeeld. Omdat zij het onderhoud van hun riolen doorrekenen aan de drinkwatermaatschappijen, zal volgens het lid ongetwijfeld de drinkwaterfactuur voor de consument sterker gaan verschillen van gemeente tot gemeente.

Gelet op de grote achterstand van sommige gemeenten, zullen de inspanningen van de drinkwatermaatschappijen voor het aanleggen van nieuwe rioleringen erg groot moeten zijn en zal bijgevolg de factuur van de burger ook verhogen. Mevrouw Van den Eynde verwijst naar het voorbeeld van de stad Antwerpen die nu al als eerste een riooltaks invoert.

Verder maakt het lid een kritische bedenking over de Aquafin-constructie. Als het debat op voorhand had plaatsgevonden, dan had deze grondige wijziging wellicht niet moeten worden doorgevoerd of toch niet op deze manier. De minister heeft zelf verklaard dat Aquafin resultaten moet boeken en een tijdspad moet volgen. In de loop van 2005 wil de minister met het waterzuiveringsbedrijf een nieuwe beheersovereenkomst afsluiten, inclusief een resultaatsverbintenis, met bonussen en boetes. Er komt bovendien een onafhankelijk ecologisch en economisch toezicht op

de werking van Aquafin door de VMM. Waarom moet deze decreetswijziging dan nu snel worden afgehandeld? Het lid meent dat er in het parlement ruimte moet zijn om een grondig debat te voeren over het drinkwaterlandschap en over de werking van Aquafin.

Het lid besluit dat door dit decreet een heel onduidelijke toestand wordt geschapen over wat de bedragen op de volgende waterfacturen zullen zijn. Het enige wat duidelijk en uniform zal zijn, zijn de kosten die aan de burger worden aangerekend voor de bovengemeentelijke rioolinfrastructuur. Het Vlaamse Gewest zal hiervoor een uniforme prijs aanrekenen aan elke drinkwatergebruiker, die eveneens op de eenheidsfactuur zal te zien zijn en die de vroegere heffing op afvalwater vervangt. Mevrouw Van den Eynde vindt het wel een positief effect dat de eenheidsfactuur het mogelijk maakt dat op de zuiveringswerken van Aquafin voortaan slechts een btw wordt geheven van 6 procent. Daarmee komt meteen een einde aan het al jaren aanslepende btw-geschil rond Aquafin en spaart het Vlaamse Gewest jaarlijks bijna 50 miljoen euro aan kosten uit. De geldstroom van Vlaanderen naar de federale regering, of met andere woorden naar Wallonië, wordt daardoor deels een halte toe geroepen. Vlaams Belang kan dat alleen maar toejuichen.

Vlaams Belang is absoluut voorstander van het herzien van de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse overheid en Aquafin. Het is alleen bijzonder betreuenswaardig dat die niet voorafgaand aan deze decreetswijziging is gebeurd. Verder heeft mevrouw Van den Eynde nog veel vragen over de datum van inwerkingtreding van het decreet, met name 1 januari 2005. De vraag is of de gemeenten daarvoor klaar zijn en of er met de drinkwatermaatschappijen voldoende onderhandelingen zijn gevoerd. Tijdens de vorige regeerperiode heeft CD&V vijf jaar lang geëist dat de regering meer middelen zou vrijmaken om tegemoet te komen aan de kaderrichtlijn water en voor de verdere uitbouw van het rioleringsnet. Het Vlaams Belang vindt het dan ook onaanvaardbaar om de factuur door te schuiven naar de burger in plaats van naar de algemene middenbegroting.

Het Vlaams Belang is bereid om mee te zoeken naar alternatieve oplossingen om zo snel mogelijk

te voldoen aan de richtlijnen die door Europa worden opgelegd, met name een zuiveringsgraad van 80 procent. Het is evenwel niet correct om de decreetswijziging op deze manier door te drukken.

De heer Rudi Daems meent dat inhoudelijk gezien het amendement heel wat positieve elementen bevat, die voortbouwen op een aantal krachtlijnen die de voorbije jaren werden uitgewerkt. Nu moet het plots erg snel gaan en het gevaar is dan ook reëel dat juridisch haastwerk wordt geleverd. Het lid verwijst in dit verband naar de eenmaking van de waterfactuur, de verruiming van de rol van de drinkwaterbedrijven en de btw-problematiek.

Een eerste bekommernis van de heer Daems is die over de verhoging van de factuur voor gezinnen. Deze verhoging is des te pijnlijker op een moment dat de regering om redenen van besparing de rioolsubsidies uit de algemene middelen doet dalen. De voorbije jaren was er een duidelijke verhoging van het budget voor ondersteuning van de aanleg van gemeentelijke rioleringen. De betalings- en vastleggingskredieten worden vandaag teruggeschroefd en het lid vraagt zich af hoe een en ander met elkaar te rijmen valt.

Een ander aspect is de relatie met het integraal waterbeleid. Er wordt gewerkt aan een integrale waterketen en in die zin is de link met de drinkwatervoorziening zeer positief. Maar eigenlijk moet de waterproblematiek telkens vanuit het watersysteem worden bekeken. Daartoe werd in 2003 het belangrijke decreet Integraal Waterbeleid goedgekeurd. In uitvoering van dat decreet worden nog plannen en instrumenten voorbereid. De deelbekkenplannen en de deelbekkenstructuren moeten een integrale visie op het watersysteem ontwikkelen en voor het lid hoort de nu voorgestelde waterketen daar ook onder. De heer Daems is daarom benieuwd op welke manier de relatie wordt gelegd tussen de huidige reorganisatie en de watersysteembenadering van het decreet Integraal Waterbeleid. Is er een vorm van integratie? Zal die in de uitvoeringsbesluiten worden verduidelijkt? Het gaat niet op dat de personen en instanties die werken op het niveau van de waterschappen en daar een visie op het bekken of deelbekken ontwikkelen, niet op een formele en structurele wijze worden betrokken bij de waterketen.

Nog een bekommernis van de heer Daems betreft de reguleringsinstantie, die vanaf 1 januari 2005 wordt geïnstalleerd, wat ook de datum van inwerkingtreding van het decreet is. Het is voor het lid onduidelijk of de noodzakelijke voorbereidingen daartoe zijn getroffen. Is alles klaar voor de start op 1 januari? Bovendien is in het Drinkwaterdecreet, dat dateert van mei 2002, bepaald dat een reguleringsinstantie voor drinkwater zal worden opgericht. Hoe verhouden die instanties zich tot elkaar? Nu gaat de economische regulering naar de VMM, terwijl er een onafhankelijke reguleringsinstantie voor drinkwater is voorgeschreven in het Drinkwaterdecreet. Is het niet beter om de twee invalshoeken op het niveau van de reguleringsinstantie voor drinkwater aan elkaar te koppelen?

Een andere bedenking van de heer Daems betreft het onafhankelijke statuut van die reguleringsinstantie. Hij verwijst naar de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG), die het statuut van extern verzelfstandigd agentschap heeft en dus relatief onafhankelijk staat van de administratie. De nu voorgestelde economische reguleringsinstantie zou worden ondergebracht bij de VMM. Dat is op zich geen probleem, maar de garanties voor een onafhankelijk statuut zijn onvoldoende onderbouwd.

De heer Daems heeft tevens vragen bij de doorrekening van de kosten in de prijs en de transparantie waarmee dit gebeurt. Het lid betreurt verder dat er te weinig wordt gedacht aan ecologische regulering en stimulansen om ecologisch verantwoord te werken. Er is het voorstel van de VVSG inzake 'hemelwatertaks'. In bepaalde provincies zijn er experimenten waarbij de verharde oppervlakte, uitgedrukt in vierkante meters, in rekening wordt gebracht. Waarom wordt de ecologische component niet in rekening gebracht?

Worden de verschillende bijdragen die op de eengemaakte factuur staan apart vermeld? Het lid deelt de bezorgdheid van de VVSG om transparant te zijn bij het opstellen van de waterfactuur. Hoe wordt het rioolrecht berekend? In het amendement staat dat de bijdrage voor de sanering op het gemeentelijke vlak maximaal 1,5 keer de bovengemeentelijke saneringsbijdrage mag bedragen. Is er geen behoefte aan een meer uitgewerkt

kader? De heer Daems verwijst naar het SERV-advies dat spreekt over een voorschriftenkader. Een dergelijk voorschriftenkader zou goed zijn om drinkwatermaatschappijen en gemeenten op het goede spoor te zetten.

Het rioolrecht en de bijdrage voor de bovengemeentelijke sanering worden berekend op basis van het drinkwaterverbruik. Is er geen meer gedifferentieerde en eerlijke vorm uit te denken, bijvoorbeeld met ecologische stimulansen? Hoe zit het met burgers die in een gemeente wonen die vandaag al een vrij hoge rioleringsgraad heeft? Wordt daar rekening mee gehouden? Wordt dat individueel in de contracten geregeld? Zoniet worden de inwoners van een gemeente die in het verleden de nodige inspanningen inzake rioleringen gedaan heeft in hun factuur benadeeld.

Voorts wil de heer Daems weten of de drinkwaterbedrijven juridisch bij machte zijn om een bijdrage te vragen. Gaan die bedrijven de bijdragen enkel vragen aan abonnees of kunnen ze dat uitbreiden naar de niet-abonnees? Worden er aan de drinkwaterbedrijven resultaatverbintenissen opgelegd, zoals die ook aan de nv Aquafin zullen worden opgelegd?

De heer Daems heeft ook vragen bij de voorgestelde wijziging van artikel 32septies van de wet op de oppervlaktewateren waarin wordt bepaald dat bedrijven die gebruik wensen te maken van de openbare waterzuiveringsinfrastructuur een contract kunnen afsluiten met Aquafin. De modaliteiten daarvan moeten nog worden uitgewerkt door de economische toezichthouder. Welke kwaliteitsparameters zullen worden opgelegd? Moeten de nadere regels niet minstens bepalen dat waters die van een bedrijf afkomstig zijn de normale werking van een RWZI niet mogen hypothekeren? Moeten er daartoe geen minimumbepalingen in het decreet of in de contracten worden opgenomen? Moet er ook niet minstens in staan dat de Vlarem-wetgeving inzake de hinderlijke inrichting moet gerespecteerd worden? Moet de beheersovereenkomst met Aquafin niet aangepast worden alvorens dit decreet in werking treedt?

De heer Rudi Daems heeft ook vragen bij de gemeentelijke rioolbelastingen. Moeten die vanaf 1 januari 2005 worden afgeschaft?

Het Vlaams regeerakkoord bepaalt dat de gezinnen geen extra lasten mogen aangerekend worden. De heer Daems meent te begrijpen dat de factuur alleszins wordt verhoogd doordat er 6 procent btw bijkomt op de vroegere heffing. De vraag is ook wat voor de minister een onaanvaardbaar hoge bijdrage is. Vanaf welk moment zal het Vlaamse Gewest tussenkomen? In de voorliggende begroting 2005 is er nog geen post die in de middelen daartoe voorziet.

In het uiterste geval zullen bedrijven drie verschillende facturen krijgen: een bijdrage voor afname van leidingwater, een vergoeding aan Aquafin in geval van een contract voor lozing op riool, en een heffing van VMM bij lozing op oppervlaktewater. Bestaat het risico niet dat er een discriminatie en dus oneerlijke concurrentie zal ontstaan tussen bedrijven? Sommige bedrijven gaan immers een grotere aftrekbaarheid kunnen realiseren op basis van hun factuur voor het drinkwatergebruik, terwijl andere een hogere niet-aftrekbare heffing krijgen op basis van bijvoorbeeld grote grondwateronttrekkingen.

Bestaat het risico niet dat de economische reguleringsinstantie in het vaarwater komt van de federale commissie voor prijzenbeleid?

De heer Daems besluit dat de relatie met het decreet Integraal Waterbeleid zijn grootste bekommernis is. Welke relatie is er tussen de nu voorgestelde wijziging en het decreet Integraal Waterbeleid? Of is het gewoon de bedoeling van de minister om belangrijke onderdelen van dat decreet overboord te gooien, zoals in de pers wordt gesuggereerd?

De heer Rob Verreycken merkt op dat politici erg creatief zijn in het bedenken van nieuwe belastingen en het vinden van argumenten om te ontkennen dat het om een nieuwe belasting gaat. De spreker meent dat het hier wel degelijk om een nieuwe belasting gaat. Deze week ontvingen de inwoners van Antwerpen reeds een factuur van de drinkwaterintercommunale AWW: het lid zelf zal 50 euro extra betalen aan rioleringsbijdrage. Er wordt door de indieners nu verwezen naar een aantal problemen die dringend moeten worden opgelost. Regeren is ook voorzien. Volgens de heer Verreycken heeft de oppositie in de vorige regeerperiode al gewaarschuwd dat er dringend

meer overheidsgeld moest worden vrijgemaakt voor gemeentelijke rioleringen. Het gaat niet op nu de factuur door te schuiven naar de gezinnen. Op die manier wordt het voordeel van de afschaffing van het kijk- en luistergeld in de vorige legislatuur immers teniet gedaan.

De heer Verreycken stelt de vraag naar het onderscheid tussen de gemeentelijke en de bovengemeentelijke saneringsbijdrage. Uit de recente facturen van AWW blijkt dat een rioleringsbijdrage wordt aangerekend vanaf 1 juli 2004. Betreft het hier dan de gemeentelijke rioleringsbijdrage en impliceert de wijziging dat er, vanaf het ogenblik dat het decreet is goedgekeurd, in de volgende factuur nog een stijging te verwachten valt in de vorm van een bovengemeentelijke rioleringsbijdrage? Of is het bedrag dat vermeld staat op de AWW-factuur al het totaal van de beide bijdragen en zo ja, hoe kan het dat de bovengemeentelijke bijdrage retroactief wordt aangerekend?

In het voorliggende amendement wordt voor de bovengemeentelijke saneringsbijdrage een coëfficiënt van 0,025 vermeld. Op de factuur van de heer Verreycken wordt een coëfficiënt van 0,0155 gehanteerd. Hoe werd dat bedrag berekend? Wordt het vastgelegd door de gemeente of door de AWW? Heeft het toezichtsorgaan zich daarover al uitgesproken? Hoe functioneert de retroactiviteit tot 1 juli 2004? Daarover vindt de spreker in de teksten van de amendementen niet onmiddellijk een bepaling terug.

De heer Verreycken wil verder ook weten wat deze operatie een gemiddeld Vlaams gezin gaat kosten. In de media worden ramingen gepubliceerd van tussen de 100 en 150 euro per gezin. De spreker verwijst in dit verband naar een herhaaldelijk pleidooi van de Gezinsbond voor het opmaken van een gezinseffectenrapport vooraleer dergelijke beslissingen te nemen. Is er een studie uitgevoerd over de geschatte meerkost voor alle Vlaamse gezinnen?

Het lid heeft ook nog vragen bij het precieze statuut van wat nu wordt ingevoerd: gaat het om een belasting, een retributie of een bijdrage? Wat zijn de bezwaarmogelijkheden voor de burger en zullen die duidelijk op de factuur worden vermeld? Volgens de heer Verreycken rijst de vraag naar de fiscaal-juridische legitimiteit van deze constructie. Er wordt bij decreet ingevoerd dat er een bijdrage

zal komen maar de overheid laat de drinkwatermaatschappijen de volledige vrijheid om de gemeentelijke saneringsbijdrage te berekenen, blijkbaar zonder enige plafond. Er wordt wel bepaald dat de Vlaamse Regering bepaalde regels kan opstellen. Welke zijn die regels? Moeten dergelijke essentiële zaken niet in het decreet zelf vermeld staan? Strookt dit alles met de Europese richtlijnen? De heer Verreycken verwijst naar het advies van de SERV, die ook zijn bezorgdheid uitspreekt over de vraag naar de juridische houdbaarheid van de hele constructie.

De kosten voor riolering worden volgens het lid nu doorgeschoven naar de gezinnen. Wat is de inspanning die de Vlaamse overheid daar tegenover stelt? Is er in de begroting een stijging van budgetten voor rioleringswerken en waterzuivering vastgelegd?

De minister probeert het effect van de nieuwe belasting in de perceptie te verzachten door te zeggen dat er sociale correcties kunnen worden aangebracht. Vrijstellingen en correcties zijn volgens de tekst van het amendement inderdaad mogelijk. Grote vraag is volgens de heer Verreycken of en in welke mate ze er ook werkelijk zullen komen. Een subamendement van het Vlaams Belang strekt ertoe in het decreet zelf op te nemen dat geen bijdrage is verschuldigd door gehandicapten, werklozen, gepensioneerden, bruggepensioneerden en uitkeringsgerechtigden. Bestaan er al teksten van de regering over de sociale correctie? Kan de minister al zeggen welke inkomensnormen zullen gehanteerd worden? Zal het doorsnee gezin van een vrijstelling kunnen genieten?

De heer Rob Verreycken verwijst tot slot naar een persmededeling van CD&V van december 2003 waarin reeds werd aangekondigd dat er een riooltaks op komst was. Het kijk- en luistergeld komt volgens de toenmalige mededeling terug als 'slijken zuivergeld'. CD&V ging niet akkoord dat de gemeenten nog maar eens, via dit gemeentelijk rioolrecht, de belastingen moeten verhogen. Een rioolrecht van 100 tot 150 euro in 2005 is zeer veel voor een gezin. De CD&V kon in 2003 niet achter de invoering van een rioolbijdrage staan en vond dat de Vlaamse Regering zelf een oplossing moest zoeken en niet alles afschuiven op de gemeenten. Mits heroriëntatie van andere middelen moest dat

mogelijk zijn. Het lid vraagt zich af waarom de CD&V nu van mening is veranderd.

Replieken van de indieners en de minister

De heer Patrick Lachaert laat opmerken dat tijdens de vorige legislatuur door de toenmalige minister van Leefmilieu reeds eenzelfde stramien werd uitgetekend om een oplossing te bieden aan de problemen met de waterfactuur. Het probleem was dus gekend en de gevolgde piste is niet nieuw. Aan de terechte opmerkingen die door de sprekers werden gemaakt, zal de meerderheid proberen te verhelpen met een aantal subamendementen.

Ook *de heer Bart Martens* meent dat een aantal vragen worden beantwoord in de subamendementen. De voorgestelde decreetswijziging betekent een revolutie voor de waterhuishouding in Vlaanderen. Dat was dringend nodig, want Vlaanderen heeft een zuiveringsgraad van ongeveer 60 procent, dat is lager dan bijvoorbeeld Polen. Dat slechte resultaat kan niet verantwoord worden door de dichte bebouwing, want dat drukt integendeel de kosten voor rioleringen en zuivering van afvalwater. Spreker denkt dat een inhaalbeweging en een trendbreuk dringend noodzakelijk waren. Bepaalde gemeenten blijven achter bij de aanleg van riolen, het aankoppelen van huizen aan die riolen en het afkoppelen van regenwater en daaraan moest worden verholpen. Drinkwatermaatschappijen kunnen nu uitgroeien tot waterketenbedrijven, die het integrale waterketenbeheer op zich nemen, dus niet alleen drinkwater leveren maar ook instaan voor de inzameling en de zuivering van het afvalwater. Deze maatregel kan een belangrijke stap voorwaarts inhouden en kan er onder meer voor zorgen dat de nodige schaalgrootte bereikt wordt om taken op vlak van rioleringen en zuivering naar behoren uit te voeren.

Volgens de heer Martens, is het amendement ook baanbrekend omdat er eindelijk een eengemaakte waterfactuur komt. Dat betekent een belangrijke vereenvoudiging, in de eerste plaats voor de burger die minder paperassen krijgt. Het is ook belangrijk dat de problemen met de btw op de Aquafin-facturen worden opgelost. Op de gewestelijke waterfactuur wordt nog steeds 21

procent btw geheven tegenover 6 procent in Wallonië. Door de saneringsplicht aan de watermaatschappijen toe te kennen, kunnen die geïntegreerde waterdiensten tegen 6 procent btw leveren. Daardoor komen er meer middelen vrij op de Vlaamse begroting die kunnen gebruikt worden om een groter zuiveringsrendement te bereiken.

Er zijn door de oppositie tal van kanttekeningen geplaatst bij de amendementen. Een aantal daarvan zijn volgens de heer Martens terecht. In het decreet Integraal Waterbeleid staan verschillende planfiguren, die op het niveau van de bekkens en de deelbekkens een watersysteembenadering vorm moeten geven. De verhouding tussen die bepalingen en de nieuwe regelgeving wordt geregeld in een van de subamendementen. Daarin staat immers dat er nadere regels kunnen komen voor de saneringsplicht van de exploitanten van de waterdistributienetten. Dat kan ook slaan op het inpassen van het uit te bouwen rioleringsnet in de watersysteemvisie van het decreet integraal waterbeleid. Een goede koppeling van beide decreten is mogelijk, door uitvoeringsbesluiten kan het een op het andere afgestemd worden.

Wat de ecologische regulering betreft, zegt de spreker dat de huidige grondslag voor de rioeringsbijdrage het aantal kubieke meter drinkwaterverbruik is. De nieuwe regeling moet snel in voege treden, al vanaf begin 2005. Het bepalen van de vervuiling op basis van het gebruikte aantal kubieke meter is op dit ogenblik de formule die het best het principe 'de vervuiler betaalt' benadert. In de toelichting bij het amendement staat duidelijk dat mogelijkheden voor de toekomst zijn: het inbouwen van een regenwatercomponent, inclusief mogelijk correcties in functie van het hergebruik ervan, en/of andere sturende formules die een ecologische sturing mogelijk maken.

De heer Martens meent dus dat deze mogelijkheden open blijven, ook die inzake een hemelwater-taks, waar de VVSG en BBL voor ijveren. Het is ondoenbaar om van bij de start van het nieuwe systeem met dergelijke verfijnde ecologische sturing te werken.

Resultaatsverbintenissen voor de drinkwatermaatschappijen kunnen ingevoerd worden door

de nadere regels van de Vlaamse Regering inzake de saneringsplicht, die nu rust bij die maatschappijen.

De heer Daems heeft erop gewezen dat de rioollozers, de bedrijven die nog op een openbare riolering blijven lozen, de normale werking van de riool- en waterzuiveringsinstallaties in het gedrang kunnen brengen. Ook daaraan komt de nieuwe regeling volgens de heer Martens tegemoet. In een van de subamendementen staat dat de Vlaamse Regering ook nadere regels kan bepalen over de verwerkbaarheid van het water dat in een openbare riolering aangesloten op een openbare rioolwaterzuiveringsinstallatie wordt geloosd. Op die manier kunnen de bedrijven die moeilijk verwerkbaar water lozen, tot zelfzuivering aangezet worden.

De heer Martens zegt dat duidelijk bepaald is dat de bijdrage voor de gemeentelijke saneringstaak, dus voor de uitbouw van de gemeentelijke riolen, niet hoger mag liggen dan anderhalf keer de gewestbijdrage. Volgens de spreker is dat een duidelijk plafond, dat nu nog niet bestaat. Er zijn immers al gemeenten die rioolbelastingen heffen, alleen zijn die niet geplafonneerd. Het lid erkent dat er, eventueel in het Gemeentedecreet, nog zou moeten bepaald worden hoe een dubbele heffing kan vermeden worden. Het 'non bis in idem-principe' mag immers niet geschonden worden. Gemeenten mogen niet, naast de rioolbijdrage op de drinkwaterfactuur, nog eens een aparte rioolbelasting heffen. Dat is ook niet de bedoeling van de indieners.

De vergelijking met het kijk- en luistergeld gaat volgens de heer Martens niet op. Dat was een forfaitaire belasting die oneerlijk was, omdat niemand ze kon vermijden en omdat ze niet gerelateerd was aan het inkomen. De algemene middelenbegroting wordt gevoed met belastingen waaraan de meerverdieners proportioneel gezien meer bijdragen en dat is sociaal rechtvaardiger. Er wordt met de rioolbijdrage geen forfaitaire belasting ingevoerd, zoals het kijk- en luistergeld, maar een belasting die bepaald wordt op basis van het drinkwaterverbruik. Burgers en bedrijven worden zo aangezet om spaarzaam om te springen met drinkwater. Het is immers sociaal

onrechtvaardig dat de gemeenschap moet betalen voor burgers die niet spaarzaam omspringen met drinkwater. Een begrenzing van de bijdrage beperkt de eventuele sociaal onrechtvaardige gevolgen.

Tot slot verwondert het de heer Martens dat het Vlaams Belang, dat altijd gefulmineerd heeft tegen het gratisbeleid, nu pleit voor gratis riolen en gratis zuivering van het water.

De heer Patrick Lachaert zegt dat er nu al drie soorten facturen bestaan: een factuur voor het drinkwater, een gewestelijke milieuheffing voor de waterzuivering en een gemeentelijke belasting voor de waterzuivering en de aanleg van de rioleringen. Die laatste kan verschillende namen dragen en vormen aannemen. Dat is de huidige situatie. Het voorstel strekt ertoe een correctere werkwijze in te voeren voor deze drie componenten, waarbij rekening wordt gehouden met het btw-probleem. Vandaag kunnen de gemeenten zelf bepalen of er een bijdrage is en hoeveel betaald moet worden. Vandaar dat het amendement een maximumbijdrage invoert van anderhalf maal de gewestelijke bijdrage.

In antwoord op de vragen van de heer Verreycken stelt de heer Lachaert dat het in de nieuwe regeling duidelijk om een bijdrage gaat, geheven door middel van een factuur, waarop btw verschuldigd is. Het kan geen heffing zijn, anders was het amendement en de discussie overbodig.

Ook *minister Kris Peeters* benadrukt dat het om een factuur gaat. Bij eventuele geschillen wordt dus de weg gevolgd van een factuur, namelijk de rechtbank van eerste aanleg en desgevallend de rechtbank van koophandel.

De minister benadrukt dat het onderscheid tussen het bovengemeentelijke en het gemeentelijke niveau wordt doorgetrokken, zoals afgesproken in het regeerakkoord. De gemeentelijke autonomie wordt daarbij gerespecteerd. Het is zelfs uit bezorgdheid om de gemeentelijke autonomie dat voor deze oplossing werd gekozen. Sommige steden en gemeenten, onder meer Antwerpen, vullen die gemeentelijke autonomie heel snel in en lopen zelfs vooruit op de decretale basis. Het voordeel

van deze bepaling zal minstens zijn dat de btw geen 21 maar 6 procent zal bedragen. Door deze operatie kunnen de gemeenten hun investeringskosten over een langere periode spreiden.

Volgens de minister is er geen sprake van retroactiviteit. Indien sommige steden en gemeenten vooruitlopen op de decreetswijziging, dan moet men vooral de gemeenteraden die menen dat ze deze maatregelen al kunnen doorvoeren, hierover ondervragen. Door een subamendement worden de gemeenten verplicht de bedragen die ze ontvangen op basis van deze maatregel te gebruiken voor investeringen in riolen en niet voor andere investeringen.

De bedrijven van hun kant kunnen de facturen in mindering brengen. Er is een andere behandeling naargelang de keuze die het bedrijf maakt inzake watergebruik en de lozing van het afvalwater. Er is volgens de minister dan ook geen sprake van discriminatie aangezien het gaat om verschillende keuzes die de bedrijven in hun waterhuishouding maken. De kwalificatie als dienst is niet alleen belangrijk voor de btw-regeling, maar ook om de kosten fiscaal in mindering te kunnen brengen. Er wordt een belangrijke stap gezet door het aftrekbaar maken van deze dienst.

De inspanning van de Vlaamse Regering voor de rioleringen is en blijft volgens de minister heel belangrijk. Enerzijds gaat het om de middelen die worden uitgetrokken voor Aquafin, anderzijds om de 67 miljoen euro voor gemeentelijke rioleringen die recurrent in het begrotingsprogramma zijn ingeschreven en de eenmalige injectie van 50 miljoen euro die zal worden ingeschreven wanneer de verkoop van de participatie in de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) rond geraakt.

De kostprijs voor een gemiddeld gezin bedraagt volgens de minister op dit ogenblik ongeveer 68 euro, uiteraard in functie van het watergebruik. De eventuele stijging zal afhangen van de maatregelen voor de waterzuivering, maar die stijging wordt dus begrensd. De minister is het eens met mevrouw Van den Eynde dat belangrijke investeringen zich opdringen om de Europese boete te voorkomen die vanaf 2008 kan verwacht worden.

De minister kondigt aan dat hij vrij snel voorstellen zal voorleggen aan de Vlaamse regering voor de uitvoering van het decreet Integraal Waterbeleid. Zoals de heer Martens heeft aangehaald, zit ook het bekkenbeleid en de bekkenbenadering daarin vervat. Wat de ecologische regulering en sturing betreft, verwijst de minister naar het antwoord van de heer Martens.

Wat betreft de sociale correcties en vrijstellingen moet er volgens de minister een onderscheid worden gemaakt tussen het gemeentelijke en het bovengemeentelijke niveau. Voor het gewest zijn de sociale correcties vastgelegd. De gemeenten kunnen ook sociale correcties aanbrengen, maar de minister zal de gemeentelijke autonomie ter zake respecteren. De minister hoopt dat onder meer de stad Antwerpen van die mogelijkheid gebruik zal maken, want daarmee wordt tegemoet gekomen aan een terechte zorg voor de bestaansonzeker.

De minister herhaalt het eerdere engagement om de Aquafin-constructie grondig te bespreken met de commissieleden.

In antwoord op de vraag van de heer Verreycken over het standpunt van CD&V, stelt *de heer Erik Matthijs* dat hij bij zijn verklaringen van december 2003 blijft. De nieuwe regering moet werken met beperkte middelen. De vorige regering had aanvankelijk een beleidsruimte van 4 miljard euro, een bedrag dat door de Lambermont-akkoorden is gestegen tot 6,8 miljard euro. De CD&V-fractie heeft jarenlang benadrukt dat de middelen anders moesten worden georiënteerd, onder meer naar ondersteuning van gemeentelijke rioleringen. Het lid blijft bij die kritiek. De huidige meerderheid moet nu een oplossing aanreiken. De opmerking van de heer Martens dat het kijken luistergeld een forfaitaire belasting was, is correct. Of een gezin in een bepaalde gemeente een hogere rioolbijdrage moet betalen, zal daarentegen afhangen van het drinkwatergebruik.

Wat de vraag naar een gezinseffectenrapport betreft, antwoordt de heer Matthijs dat het effect op gemeentelijk niveau belangrijke verschillen kan vertonen. Nu zijn er gemeenten die een verhaalbelasting vragen, gemeenten die een belasting heffen op de aansluiting op de riolering en gemeenten die een milieubelasting vragen. Door

de voorgestelde wijziging wordt duidelijkheid geschapen. Vooreerst wordt het drinkwaterverbruik aangerekend. Daarop wordt de bijdrage berekend die dient voor de gedeeltelijke betaling van de bovengemeentelijke sanering. De gemeente kan daar nog een bijkomende bijdrage aan toevoegen die maximaal 1,5 keer de bijdrage voor de sanering op bovengemeentelijk vlak mag bedragen. Zoals reeds door de heer Martens aangehaald, is het logisch dat de gemeenten dan alle andere belastingen die betrekking hebben op waterzuivering schrappen. De gemeenten kunnen ook beroep doen op de algemene middelen indien ze daar de voorkeur aan geven. Ze kunnen ook een milieubelasting heffen en ervoor kiezen de rioolbijdrage op de drinkwaterfactuur niet toe te passen. Sommige gemeenten hebben trouwens meer inspanningen gedaan dan andere inzake de aanleg van rioleringen.

De bedoeling van dit amendement is volgens de heer Matthijs om komaf te maken met de hoge btw-voet, om uitvoering te geven aan het Drinkwaterdecreet en de eengemaakte en transparante waterfactuur te realiseren. De uitvoeringsbesluiten van de regering en het toezicht van de economische en de ecologische regulator moeten zorgen voor de concrete uitwerking. Het amendement en het subamendement geven ook de aanzet om afkoppeling, infiltreren en hergebruik van regenwater te stimuleren en om het drinkwatergebruik zo veel mogelijk te verminderen.

Bijkomende vragen en opmerkingen

De heer Frans Wymeersch wil weten welke repercussies dit voorstel heeft voor de gemeenten die zijn ingestapt in het systeem van 'cross border lease' van rioleringen. De stad Sint-Niklaas heeft volgens het lid de naakte eigendom van haar riolen verkocht.

De heer Patrick Lachaert antwoordt dat de steden en gemeenten in dergelijk systeem het gebruiksrecht behouden. De gemeente is nog steeds verantwoordelijk voor het aanleggen van de riolering tot aan het bovengemeentelijk niveau en voor het onderhouden van de bestaande riolering, zelfs na het afsluiten van een cross border lease. Aangezien de gemeente het gebruiksrecht heeft van de infrastructuur, moet ze die volgens de spreker ook onderhouden. Het behoort tot de gemeentelijke

autonomie om te beslissen of ze daartoe een rioolbijdrage vraagt.

Ook de heer Lachaert meent dat het Gemeentedecreet het best zou worden gewijzigd zodat het voor de burger duidelijk is welke prestatie het gemeentelijk niveau levert en om dubbele bijdragen te vermijden. Gemeenten die voor hun afvalbeleid met diftar-systemen werken (gedifferentieerde tarifiering) kunnen volgens het lid ook geen algemene afvalbelasting meer aanhouden.

De heer Rob Verreycken begrijpt dat het bedrag op de recente AWW-facturen alleen de bijdrage voor de sanering op gemeentelijke vlak is en dat de bijdrage voor sanering op bovengemeentelijk vlak daar nog bovenop zal komen. Het lid vraagt zich af of deze nieuwe heffingsregeling die al ingaat op 1 januari 2005, te verenigen is met een aantal andere heffingen. Noch het amendement noch de subamendementen respecteren volgens het lid het non bis in idem-beginsel. Ook de SERV beschouwt dat als een juridisch probleem. Vele gemeenten zullen volgens de spreker nog wijzigingen moeten aanbrengen vóór 1 januari en dat zal een belangrijke impact hebben op alle gemeentebegrotingen. Elke burger die met terugwerkende kracht een bijdrage moet betalen die gebaseerd is op een regel die nog niet is goedgekeurd, en tegelijk andere bijdragen moet betalen kan daartegen protest aantekenen bij de rechtbank van eerste aanleg.

Voor de heer Verreycken is dit dossier het eerste belangrijke politieke feit van deze regeerperiode: partijen die van de belastingen een strijdpunt maakten, sturen de gezinnen nu jaarlijks een extra factuur van gemiddeld 68 euro. Het lid betreurt dat en zal zich daar samen met zijn fractie tegen verzetten.

De heer Erik Matthijs repliceert dat de gezinnen totnogtoe een afvalwaterheffing dienden te betalen aan de VMM die werd berekend op basis van het verbruikte drinkwater. Vanaf 1 januari 2005 komen beide bedragen op één factuur te staan. Voor het verbruikte water in 2004 zal de VMM-heffing worden kwijtgescholden om in 2005 geen dubbele last op te leggen. Gemeenten kunnen inspelen op de mogelijkheid die ze krijgen, maar moeten volgens het lid eerst hun reglementen aanpassen.

De heer Rob Verreycken verwijst naar de situatie van de gemeenten met de AWW als drinkwaterleverancier die nu reeds een bijdrage aanrekenen. Het lid wijst erop dat de partijen in de Vlaamse regering ook de stad Antwerpen besturen.

De heer Patrick Lachaert antwoordt dat de regeling in Antwerpen een regeling sui generis is, die losstaat van het amendement dat nu voorligt. Wie met de nu reeds gevraagde bijdrage niet akkoord gaat, moet zich daar in de Antwerpse gemeenteraad tegen verzetten.

Minister Kris Peeters vindt het intellectueel oneerlijk dat gemeentelijke belastingverhogingen in de schoenen van de Vlaamse Regering worden geschoven. Het getuigt bovendien van weinig politieke moed. De factuur voor het waterverbruik en voor de watersanering worden samengevoegd. De gemeenten krijgen de kans om daar een eigen bijdrage aan toe te voegen. In de pers wordt dat onterecht voorgesteld als een bijkomende belasting opgelegd door de Vlaamse Regering.

II.3.3. Bespreking van de subamendementen en stemming

De subamendementen op amendement nr. 2, dat een nieuw hoofdstuk XIIbis – Reorganisatie Watersector, bestaande uit de artikelen 64bis tot 64vicies ter invoegt, zijn opgenomen in *Parl. St. VI. Parl. 2004-05, nr. 124/6*.

Subamendement nr. 7

Subamendement nr. 7 van de heren Erik Matthijs, Patrick Lachaert, Bart Martens en Jos Bex strekt ertoe in het bij amendement nr. 2 voorgestelde artikel 64ter, de voorgestelde §3 van artikel 32septies van de wet op de bescherming van de oppervlaktewateren te vervangen.

De heer Erik Matthijs legt uit dat de huidige beheersovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de nv Aquafin op 1 januari 2005 niet zal kunnen worden vervangen door een compleet nieuwe overeenkomst. Ondertussen wordt er wel gewerkt aan een ‘overgangsbeheersovereenkomst’ en zou de overeenkomst van 1993 voorlopig verder doorlopen. Het is aangewezen in §3 te verduidelijken

dat met ingang van 1 januari 2005 de economische en ecologische toezichthouder in de plaats treedt van de huidige bijzonder gevolmachtigde van de Vlaamse Regering bij de nv Aquafin. De toezichthouder wordt belast met de controle op de naleving van de bepalingen in de beheersovereenkomst.

De eerder voorgestelde tekst van §3 wordt dan opgenomen in §4. Daarbij wordt het tweede lid aangevuld. Om verstoring van de werking van openbare rioolwaterzuiveringsinstallaties te vermijden, is het belangrijk dat de Vlaamse regering regels kan opleggen met betrekking tot de verwerkbaarheid van het afvalwater dat door bedrijven in een openbare riolering wordt geloosd.

Volgens mevrouw Marleen Van den Eynde bewijst dit subamendement dat de discussie nog niet rijp is. Het zou logisch zijn eerst de beheersovereenkomst met de nv Aquafin te vernieuwen en dan pas deze grote reorganisatie door te voeren. De toevoeging inzake de regels over de verwerkbaarheid van afvalwater, toont volgens het lid aan dat de vorige regering het afkoppelingsbeleid beter had moeten uitwerken. De discussie daarover werd in de vorige legislatuur steeds vooruit geschoven. Het debat over het afkoppelingsbeleid en over de nieuwe beheersovereenkomst met Aquafin moet nu dringend worden gevoerd.

De heer Patrick Lachaert repliceert dat de nu voorgestelde wijziging noodzakelijke bewarende maatregelen betreffen. Als die er niet komen tegen 1 januari 2005, betekent dit opnieuw middelen die verloren gaan aan het hoge btw-percentages.

De heer Bart Martens wijst op het voornemen van de Vlaamse Regering om de private partner in de Aquafin-constructie uit te kopen. Eenmaal dat is gebeurd, zal het eenvoudiger zijn om de beheersovereenkomst te wijzigen. Het is onrealistisch te verwachten dat de bestaande beheersovereenkomst nog voor de nieuwe regeling had kunnen gewijzigd worden.

Subamendement nr. 8

Subamendement nr. 8 van de heren Erik Matthijs, Patrick Lachaert, Bart Martens en Jos Bex strekt ertoe in het bij amendement nr. 2 voorgestelde hoofdstuk een nieuw artikel 64sexies bis in te voegen, dat artikel 35ter, §4, van de wet op de bescherming van de oppervlaktewateren wijzigt.

De heer Erik Matthijs licht toe dat een aanpassing nodig is voor de nullozers, die worden vrijgesteld van heffing. De verwijzing in artikel 35ter, §4, naar de minimumheffing is dus niet meer relevant.

Subamendement 9

Subamendement nr. 9 van dezelfde indieners brengt enkele tekstverbeteringen aan in het bij amendement nr. 2 voorgestelde artikel 64octies, dat eveneens artikel 35ter van de wet op de bescherming van de oppervlaktewateren wijzigt. Het betreft onder meer de vervanging van het woord 'instelling' door 'woongelegenheden'.

Subamendement 10

Subamendement nr. 10 van dezelfde indieners strekt ertoe in het bij amendement nr. 2 voorgestelde artikel 64vicies semel, aan het voorgestelde artikel 6bis, §2, een lid toe te voegen.

De heer Bart Martens legt uit dat dit subamendement de drinkwatermaatschappijen van de saneringsplicht ontheft voor drinkwater dat geleverd wordt aan bedrijven die zelf zuiveren en in het oppervlaktewater lozen. Dat is een tegemoetkoming aan het advies van de SERV, die ervoor waarschuwt dat het formuleren van een bijdrage op de drinkwaterfacturen van die bedrijven zou kunnen gezien worden als een kruissubsidie en daarom de Europese toets niet zou doorstaan. Door de oppervlaktewaterlozers uit te sluiten van de saneringsplicht van de drinkwatermaatschappijen, willen de indieners ook uitvoering geven aan het regeerakkoord waarin staat dat milieuhellingen worden opgesplitst in fiscaal aftrekbare retributies en regulerende heffingen.

Mevrouw Marleen Van den Eynde kan dit subamendement begrijpen maar vraagt zich af waarom de indieners niet een soortgelijk subamendement kunnen schrijven voor de ecologische regulatie. Voor de abonnees die inspanningen hebben gedaan om hemelwater op te vangen en te hergebruiken, worden geen bijzondere modaliteiten uitgewerkt.

De heer Bart Martens antwoordt dat die abonnees vooreerst al minder drinkwater verbruiken en dus een lagere gewestelijke bijdrage betalen. In de veronderstelling dat de gemeenten gebruik maken

van de mogelijkheid om een rioolbijdrage te heffen, zullen ze ook minder bijdragen voor de gemeentelijke saneringsplicht. In de memorie van toelichting staat bovendien dat de rioolbijdrage in de toekomst op een andere leest kan geschoeid worden en dat er nog bijkomende ecologische correcties kunnen aan toegevoegd worden. Het lid vraagt er begrip voor dat het volledig perfecte bijdragestelsel niet klaar kan zijn tegen 1 januari 2005. De verbintenis is er wel om in de toekomst verdere ecologische correcties door te voeren.

Subamendement 11

Subamendement nr. 11 van de heren Erik Matthijs, Patrick Lachaert, Bart Martens en Jos Bex strekt ertoe in het bij amendement nr. 2 voorgestelde artikel 64vicies semel, aan het voorgestelde artikel 6bis, § 3, in fine de woorden “of een door de gemeente na een publieke marktbevraging aangestelde entiteit” toe te voegen.

De heer Erik Matthijs stelt dat de gemeenten zich voor de sanering van het afvalwater kunnen wenden tot een intercommunale of intergemeentelijk samenwerkingsverband. Het subamendement heeft de bedoeling de gemeenten daarnaast de kans te geven zelf een entiteit aan te stellen om die opdracht uit te voeren. De gemeenten moeten een reële keuzevrijheid hebben om voor de uitvoering van hun gemeentelijke saneringsverplichting overeenkomsten af te sluiten. Uiteraard moet voor het toekennen van deze opdrachten de concurrentie kunnen spelen.

De heer Jos Bex vult aan dat dit amendement er gekomen is omdat de indieners staan op het respecteren van de autonomie van de gemeenten. Wat de marktbevraging betreft, denkt het lid dat heel duidelijk moet gesteld worden dat de nv Aquafin als dusdanig niet kan deelnemen, maar eventueel wel een dochter van Aquafin, zij het dan uiteraard op voorwaarde dat de knowhow die is opgebouwd met publieke middelen, ook publieke eigendom wordt.

De heer Bart Martens is het ermee eens dat in geval van een marktbevraging alle spelers gelijke kansen moeten krijgen. Het kan voor het lid niet dat Aquafin meedingt en via kruissubsidiëring goedkoper kan aanbieden dan andere marktspe-

lers. Het lid hoopt dat de Vlaamse Regering garanties kan bieden om dit soort oneerlijke concurrentie uit te sluiten. De regering moet er ook voor zorgen dat Aquafin niet kan genieten van zogenaamde ‘stranded benefits’, voordelen die de onderneming heeft omdat ze destijds met middelen van het Vlaamse Gewest modellen en andere instrumenten heeft uitgewerkt. Van die voor-sprong mag Aquafin geen gebruik kunnen maken om andere marktspelers oneerlijk te beconcurreren. Het lid vertrouwt erop dat de Vlaamse Regering die garanties ook zal kunnen bieden.

Subamendement 12

Subamendement nr. 12 van de heren Erik Matthijs, Patrick Lachaert, Bart Martens en Jos Bex strekt ertoe in het bij amendement nr. 2 voorgestelde artikel 64vicies semel, aan het voorgestelde artikel 6bis, een §5 toe te voegen.

Dit subamendement bevat voor *de heer Jos Bex* inhoudelijk gezien de belangrijkste toevoeging. De bij amendement nr. 2 voorgestelde decreetswijziging was oorspronkelijk hoofdzakelijk een – terecht – fiscale en financiële operatie. Dit amendement zorgt nu voor een belangrijke toevoeging en concretisering vanuit de ecologische invalshoek. De nieuwe paragraaf bevat in feite drie opdrachten. Het eerste lid stelt dat elke exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk bij het voldoen aan zijn saneringsverplichting maximaal aandacht moet besteden aan het rationeel gebruik van drinkwater en aan de afkoppeling, het hergebruik en de infiltratie van regenwater. Het tweede lid bepaalt dat de Vlaamse Regering terzake openbare dienstverplichtingen kan opleggen. Ten derde kan de Vlaamse Regering nadere regels vastleggen met betrekking tot de saneringsverplichting en openbardienstverplichtingen.

Het subamendement biedt volgens de heer Bex de mogelijkheid initiatieven te nemen met betrekking tot de vermindering van het drinkwaterverbruik en de afkoppeling, het hergebruik en de infiltratie van regenwater. Het is ecologisch erg belangrijk dat sterk de nadruk wordt gelegd op de manier waarop met regenwater wordt omgegaan. Hergebruik, afkoppeling en infiltratie geven de grondwaterlagen de kans zich te herstellen en gaan de verdroging tegen. Ze dragen ook bij tot het her-

stel van de biodiversiteit en een betere werking van de waterzuiveringstations.

De heer Bart Martens vult nog aan dat het subamendement de mogelijkheid schept om een band te leggen tussen de saneringsplicht van de drinkwatermaatschappijen enerzijds en de planfiguren die tot stand zullen komen in het kader van het decreet Integraal Waterbeleid anderzijds. Op die manier kan de uitbouw en de exploitatie van het rioleringsnet ingepast worden in het beheer van het watersysteem, waar ook ruimte nodig is voor grachtenstelsels, infiltratie, buffering en berging van water. Het stellen van nadere regels rond de saneringsverplichting moet het precies mogelijk maken om de band te leggen met het beleid inzake integraal waterbeheer.

Subamendement nr. 13

Subamendement nr. 13 van de heren Erik Matthijs, Patrick Lachaert, Bart Martens en Jos Bex strekt ertoe in het voorgestelde artikel 64vicies semel, aan het voorgestelde artikel 6bis, een §6 toe te voegen. Daarin staat dat de Vlaamse Regering nadere regels zal vastleggen met betrekking tot de scheiding tussen de gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsverplichting.

Het is volgens *de heer Erik Matthijs* belangrijk dat op korte termijn de verantwoordelijkheden van het Vlaamse gewest en de gemeenten inzake de sanering van afvalwater worden afgebakend en dat de scheidingslijn tussen gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsverplichting ondubbelzinnig wordt vastgelegd. Over dat zogenaamde ‘overnamepunt’ wordt thans druk onderhandeld.

De heer Rob Verreycken laat opmerken dat dit subamendement en het voorgaande van dezelfde indieners bepalingen bevat die geen band hebben met de begroting. De techniek van amendementen en subamendementen bij het programmadecreet doet bij het lid vragen rijzen over noties als goed bestuur en goed legistiek en decreetgevend werk. Essentiële elementen als de gemeentelijke en de bovengemeentelijke saneringsverplichting worden overgelaten aan de Vlaamse Regering, die nadere regels mag ontwerpen. Het parlement laat voor de invulling van het cruciale onderscheid tussen gemeentelijke en bovengemeentelijke ver-

plichtingen de vrijheid aan de regering. Het advies van de SERV voorspelt volgens het lid dat talrijke bezwaarschriften zullen ingediend worden tegen de facturen die op basis hiervan worden uitgeschreven. Het lid vraagt dat vooralsnog het advies van de Raad van State zou worden gevraagd over de subamendementen. In het advies van de Raad van State, dat weliswaar op vraag van de regering over het ontwerp van amendement werd uitgebracht, wordt erop gewezen dat indien de tekst wordt aangepast naar aanleiding van adviezen van SERV en MiNa-raad, het amendement opnieuw moet worden voorgelegd.

De heer Patrick Lachaert repliceert dat het advies niet verplicht is aangezien het amendement door volksvertegenwoordigers werd ondertekend. De commissievoorzitter verwijst naar artikel 64 van het Reglement voor de voorwaarden waaronder het advies aan de Raad van State nog kan worden gevraagd.

De scheidingslijn tussen gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsverplichting heeft volgens *de heer Lachaert* wel degelijk een band met de begroting. Nu ligt de grens op 2.000 inwonerequivalenten en een verschuiving naar onder of naar boven heeft gevolgen voor de financiering, hetzij door de gemeenten, hetzij door het gewest. De financiële implicaties van het bepalen van de scheidingslijn zijn dus reëel. De scheidingslijn zelf is volgens de spreker thans zeer lineair en moet herbekeken worden. Er is volgens *de heer Lachaert* behoefte aan nuancering voor stedelijke, voorstedelijke en buitengebieden. De Vlaamse Regering moet op de grond van adviezen tot een andere, minder lineaire benadering van de scheidingslijn komen.

Subamendement nr. 14

Subamendement nr. 14 van mevrouw Marleen Van den Eynde, de heren Rob Verreycken en Frans Wymeersch, mevrouw Agnes Bruyninckx en de heer Stefaan Sintobin strekt ertoe in het voorgestelde artikel 64vicies bis, aan het voorgestelde artikel 16bis, §2, een zin toe te voegen. Daarin staat dat op de waterfactuur bij de berekening van de bijdrage moet worden vermeld: “Deze nieuwe bijdrage wordt u aangerekend door

een beslissing van de Vlaamse Regering bestaande uit sp.a, VLD, CD&V, N-VA en Spirit”.

De heer Rob Verreycken stelt dat het Vlaams Belang ervan overtuigd is dat met het voorliggende amendement een nieuwe belasting wordt ingevoerd, de rioolbelasting. Dat is in strijd met het standpunt van diverse partijen in het verleden. De indieners van het subamendement pleiten ervoor dat de partijen die dit goedkeuren ook de verantwoordelijkheid nemen om op de waterfactuur een bepaling toe te voegen waarin wordt megedeeld dat deze nieuwe bijdrage wordt aangerekend door een beslissing van de Vlaamse Regering en dat daarbij de partijen worden vermeld die deel uitmaken van de regering. Er wordt voortdurend gepleit voor meer transparantie en duidelijkheid tegenover de burger. Het is volgens het lid een kwestie van democratische openheid om aan de burger te tonen waar men voor staat.

Subamendement nr. 15

Subamendement nr. 15 van de heren Erik Matthijs, Patrick Lachaert, Bart Martens en Jos Bex strekt ertoe in het bij amendement nr. 2 voorgestelde artikel 64vicies bis, aan het voorgestelde artikel 16bis, § 3, eerste lid een zin toe te voegen. Daarin staat dat de bijdrage voor de sanering op gemeentelijk vlak bestemd is voor de financiering van de gemeentelijke saneringsverplichting.

Met deze aanpassing wordt volgens *de heer Bart Martens* expliciet gesteld dat de gemeenten wanneer ze opteren voor het invoeren van een gemeentelijke bijdrage de inkomsten daaruit integraal moeten gebruiken voor de financiering van de gemeentelijke rioleringsprogramma's en niet voor andere infrastructuur of investeringen, zoals bijvoorbeeld een gemeentelijke sporthal.

Subamendement nrs. 16 en 17

Subamendementen nrs. 16 en 17 van mevrouw Marleen Van den Eynde, de heren Rob Verreycken en Frans Wymeersch, mevrouw Agnes Bruyninckx en de heer Stefaan Sintobin op amen-

dement nr. 2 strekken ertoe in het voorgestelde artikel 64vicies bis, aan de voorgestelde artikelen 16bis en 16ter telkens een paragraaf toe te voegen. Daarin staat dat geen bijdrage is verschuldigd door gehandicapten, werklozen, gepensioneerden, bruggepensioneerden en uitkeringsgerechtigden.

De heer Rob Verreycken verduidelijkt dat het Vlaams Belang ervoor pleit om de sociale correctie die kan worden toegekend door het Vlaamse Gewest en door de gemeenten, onmiddellijk in het decreet effectief te maken door te bepalen dat er geen bijdrage is verschuldigd door gehandicapten, werklozen, gepensioneerden, bruggepensioneerden en uitkeringsgerechtigden. De bedoeling van de indieners is de groepen die in de samenleving financieel het zwakst staan, deze nieuwe belasting te besparen.

Stemmingen

De heer Rudi Daems meent dat de subamendementen van de meerderheid een kwalitatieve verbetering van de tekst inhouden ten opzichte van het oorspronkelijke amendement. Het werken met amendementen en subamendementen illustreert volgens het lid dat er sprake is van haastwerk en kunst- en vliegwerk. De heer Daems vraagt dat de commissie nog de gelegenheid zou krijgen om te debatteren over het advies van de MiNa-Raad.

De subamendementen nrs. 7 tot en met 13 en 15 van de heren Erik Matthijs, Patrick Lachaert, Bart Martens en Jos Bex worden aangenomen met 9 stemmen bij 5 onthoudingen.

De subamendementen nrs. 14, 16 en 17 van mevrouw Marleen Van den Eynde, de heren Rob Verreycken en Frans Wymeersch, mevrouw Agnes Bruyninckx en de heer Stefaan Sintobin worden verworpen met 9 stemmen tegen 5.

Het amendement nr. 2 van de heren Erik Matthijs, Patrick Lachaert en Bart Martens en mevrouw Hilde Crevits en de heer Mark Demesmaeker wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 5.

De heer Frans Wymeersch vraagt op basis van artikel 68 van het Reglement een tweede lezing van de in eerste lezing aangenomen hoofdstukken XII en XIIbis.

III. TWEEDE LEZING EN EINDSTEMMING

De commissie houdt de tweede lezing op 13 december 2004.

De heer Rob Verreycken merkt op dat de MiNa-Raad op 16 december 2004 advies zal uitbrengen over de tekst die eerder door de Vlaamse Regering was goedgekeurd. Het lid vraagt de tweede lezing uit te stellen tot het advies van de MiNa-Raad er is. Het advies werd weliswaar door de regering gevraagd en niet door het parlement maar het zou van respect voor het adviesorgaan getuigen om het advies over dit relatief ingewikkelde dossier af te wachten. De commissie kreeg eerder ook inzage in de adviezen van de SERV en de Raad van State die door de regering werden gevraagd.

De heer Patrick Lachaert, voorzitter, wijst erop dat de genoemde adviezen facultatief zijn, aangezien het om een voorstel van amendement gaat. De voorzitter verwijst verder naar de beslissing van het Uitgebreid Bureau van maandag 13 december 2004 dat de eindstemming in de commissie niet moet worden uitgesteld. Het bureau wijst daarbij op het feit dat het advies zal worden ingediend voor de behandeling van het programmadecreet in de plenaire vergadering.

De heer Rob Verreycken verwijst naar een uitspraak die de federale minister bevoegd voor leefmilieu in de media zou hebben gedaan. Bijkomende kosten die meegebracht worden door op zich noodzakelijke maatregelen zouden niet op de mensen mogen afgewenteld worden. Daarbij zou de verwachte hogere waterfactuur als voorbeeld zijn gegeven. *De heer Verreycken* wil daarom weten of de sp.a nog steeds achter het amendement staat.

De heer Bart Martens repliceert dat het voorliggende amendement niet inhoudt dat alle gemeenten nu voortaan een verplichte rioolbijdrage moeten innen. De gemeenten krijgen wel het recht om als onderdeel van de eengemaakte drinkwaterfactuur een dergelijke rioolbijdrage te vragen. Er wordt bovendien een plafond gesteld aan die bij-

drage. Het lid ziet geen tegenspraak met het standpunt dat in de media naar voor werd gebracht door een federale sp.a-minister.

De heer Rob Verreycken erkent dat de gemeenten en de drinkwatermaatschappijen niet verplicht zijn om een dergelijke bijdrage in te stellen, maar het is realistisch te verwachten dat ze dat wel zullen doen. Volgens het lid gaat het niet op in de media te stellen dat de drinkwaterfactuur niet mag verhogen en vervolgens in de plenaire vergadering een beslissing goed te keuren die tot een verhoging zal leiden.

Een aantal gemeenten hebben volgens de heer Verreycken in het verleden niet nagelaten om bijvoorbeeld verhaalbelastingen voor rioleringen in te voeren. Die zijn vaak zelfs aanzienlijk en worden per strekkende meter nieuwe riolering gerekend. Vervalt in een gemeente die via de factuur van de drinkwatermaatschappij een rioleringsbijdrage int, automatisch en onmiddellijk de verhaalbelasting voor rioleringen en om het even welke andere rioolbelasting?

De heer Erik Matthijs zegt dat verhaalbelastingen doorgaans met annuïteiten terugbetaald worden, gedurende bijvoorbeeld 20 jaar. Bestaande verhaalbelastingen zullen waarschijnlijk hun looptijd uitdoen. Nieuwe verhaalbelastingen zijn echter niet meer aan te raden.

De heer Rob Verreycken meent dat dit antwoord in tegenspraak is met eerdere antwoorden van de heer Martens: ofwel kunnen de verhaalbelasting en de rioolbijdrage naast elkaar blijven bestaan, ofwel is de ene incompatibel met de andere.

De heer Patrick Lachaert stelt dat administratief-rechtelijk de ene maatregel naast de andere kan bestaan. De gemeente kan zowel een bijdrage via de waterfactuur innen als een verhaalbelasting op rioleringen. De gemeente die dat doet zal daar wel politiek en electoraal op worden afgerekend. Veel zal ook afhangen van hoeveel een gemeente wil investeren in waterzuivering en van de noodzaak om het gemeentelijk rioleringssysteem uit te breiden, te onderhouden en te verbeteren. Ook daar wordt de gemeente politiek op afgerekend. Het is de politieke verantwoordelijkheid van iedere gemeente om het bedrag dat ze ter beschikking krijgt efficiënt te investeren. Decretaal wordt wel vastgelegd dat de middelen uit de bijdrage voor de

gemeentelijke saneringsplicht ook daaraan moeten worden besteed.

Volgens de heer Bart Martens is het de vaste wil van zijn fractie om het ‘non bis in idem’-principe te respecteren. Als dat juridisch nog niet volledig uitgesloten is, is de heer Martens vragende partij voor een wijziging van het Gemeentedecreet. Net zoals zijn fractie wil dat gemeenten die een diftar-systeem hanteren om de afvalfactuur op de burgers te verhalen, daarnaast geen forfaitaire afvalbelasting meer innen, wil ze dat gemeenten, die gebruik maken van de mogelijkheid om rioolbijdrage op de waterfactuur te innen, geen aparte rioolbelasting heffen. Als dat nu nog juridisch mogelijk is, moeten er wettelijke aanpassingen komen om dat definitief uit te sluiten.

De heer Frans Wymeersch meent dat de fractie van de heer Martens nu een bocht neemt in haar standpunten. Het is duidelijk dat de steden en gemeenten zelf zullen beslissen. Uit de uitspraken in de media meent het lid te kunnen afleiden dat de sp.a niet gelukkig is met de voorgestelde wijzigingen. De heer Wymeersch rekent bijgevolg op de sp.a-meerderheden en -burgemeesters om er in de steden en gemeenten voor te zorgen dat de waterfactuur niet stijgt.

De heer Bart Martens repliceert dat gemeenten nu ook al een rioolbelasting kunnen heffen, zonder dat er een plafond is. Het is belangrijk dat dergelijke belastingen wel geplafonneerd worden en dat de burgers geresponsabiliseerd worden en zo aanzet worden om spaarzaam met drinkwater om te springen.

Tekstcorrectie

De commissie aanvaardt op voorstel van mevrouw Hilde Crevits een tekstuele verbetering aan het subamendement nr. 10. In de voorgestelde tekst van artikel 6bis, §2, wordt de term ‘vergoeding’ vervangen door ‘bijdrage zoals bedoeld in artikel 16bis’.

Eindstemming

Het amendement nr. 6, de subamendementen nrs. 7 tot en met 13 en 15 en het amendement nr. 2 worden in tweede lezing aangenomen met dezelfde stemuitslag als in de eerste lezing.

Het geamendeerde hoofdstuk XII Waterzuivering en het nieuwe hoofdstuk XIIbis Reorganisatie Watersector worden aangenomen met 9 stemmen tegen 5.

Hernummering

In de tekst aangenomen door de commissies (Parl. St. VI. Parl. 2004-05, nr. 124/17) wordt het nieuwe hoofdstuk XIIbis hernummerd in hoofdstuk XIII. De nieuwe artikelen 64bis tot 64vicies ter worden hernummerd in de artikelen 65 tot 88.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Tinne ROMBOUTS
Karlos CALLENS

Patrick LACHAERT